

ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

PARAIŠKA

DĖL DALYVAVIMO VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKŲ IR JŲ PADALINIŲ (FILIALŲ) METŲ NOMINACIJOS KONKURSE KATEGORIJAI „BIBLIOTEKA – GERIAUSIAS VAIKŲ IR JAUNIMO DRAUGAS“

Šakių viešoji biblioteka vienija 17 padalinių. Konkursui teikiame Žvirgždaičių padalinio vaikų ir jaunimo iniciatyvas. Žvirgždaičių padalinys yra vienas mažiausių (neturintis 100 skaitytojų; iš viso seniūnijoje gyvena apie 500 gyventojų, nėra jokios ugdymo įstaigos, laisvalaikio salės, popamokinės veiklos), ir labiausiai nuo rajono centro nutolusių Šakių viešosios bibliotekos padalinių, tačiau ir vienas aktyviausių bei kūrybiškiausių.

Kūrybiškumas ir partnerystė

Siekiant didinti bibliotekos patrauklumą, vaikų ir jaunimo užimtumą, plėsti skaitytojų ratą ir auginti naują aktyvią skaitytojų kartą, Žvirgždaičių padalinyje organizuojami įvairūs užsiėmimai, ieškoma išskirtinių, netradicinių veiklų ir jų pateikimo būdų. Stengiamasi, kad biblioteka taptų erdve, kurioje kiekvienas galėtų pažinti, išreikšti save, atrasti mėgstamą veiklą.

Nuo 2019 m. Žvirgždaičių padalinyje suburtas vaikų ir jaunimo klubas, turintis 8 aktyvius narius, šiemet kovo mėnesį minėjo savo veiklos 5 metų jubiliejų. Kartu su miestelio bendruomene ir seniūnija biblioteka organizuoja bendrus renginius, kuriuose, be bendruomenės narių, seniūnijos gyventojų, gausiai dalyvauja vaikai ir jaunimas. Pastebima, kad klubo nariai, prisidėdami prie seniūnijos kultūrinių renginių organizavimo, į bendras veiklas įtraukia ir mažiau aktyvius vaikus, jaunimą, jų tėvus ir senelius, jaučiama didesnė bendrystė ir pasitenkinimas.

Tradiciniai renginiai. Kasmet rengiama Vaikų gynimo diena su animatoriais-knygų personažais, Vasario 16-osios žygis į kraštiečio signataro vyskupo Justino Staugaičio tėviškę ir Miestelio šventė, kurių metu veiklas vaikams ir jaunimui organizuoja Žvirgždaičių padalinys kartu su vaikų ir jaunimo klubu.

Literatūrinės kompozicijos, teatralizuotos ekskursijos, orientaciniai žaidimai. Klubiečiai kuria literatūrines kompozicijas („Sugrįžimai“ – Tremtinių ir politinių kalinių metams paminėti, „Skrydis – didžiausias atpildas“ – iš Žvirgždaičių kilusių žymių Lietuvos aviacijos pradininkų Antaninos ir Jono Liorentų atminimui) ir jas pristato visuomenei. Klubo nariai veda teatralizuotas ekskursijas po miestelį, edukacinius užsiėmimus ir žaidimus atvykstantiems svečiams – mokiniam ir stovyklautojams iš viso rajono. Didelio susidomėjimo sulaukė klubiečių surengtos orientacinės žaidynės „Žvirgždaičių kodas“, kurių metu reikėjo „atkoduoti“ informaciją ir susipažinti su miestelio lankytiniais objektais, užkoduotais įvairių knygų pavadinimuose.

Socialinės akcijos. Klubo nariai inicijuoja socialinę akciją „Kalėdinis sveikinimas senoliui“ (gamina atvirutes, lanko garbaus amžiaus senjorus ir sveikina juos su Kalėdomis), akcijas „Uždek žvakutę ant nelankomo kapo“ (sutvarko, nugrėbia lapus nuo apleistų kapų), „Šviesiau – jaučiau“ (puošia miestelį skaptuotais moliūgų žibintais), „Ažuoliukų daiginimas“ (sudaiginti Liorentų sodybvietės ažuolo sodinukai teikiami svečiams). Klubo nariai padeda puoselėti žymių kraštiečių atminimą, sodina gėles Nepriklausomybės akto signataro vyskupo Justino Staugaičio tėviškėje, ant pirmosios lietuvių lakūnės Antaninos Liorentaitės kapo, laisto, ravi. Penkerius metus klubiečiai inicijuoja miestelio Kalėdų eglutės įžiebimo šventę, kuria ir pristato spektakliuką Kalėdų tema.

Projektinė veikla ir įvertinimas. Nuo 2021 m. klubo nariai kasmet dalyvauja Šakių rajono savivaldybės finansuojamame Jaunimo iniciatyvų konkurse. Be renginių ir kitų „minkštųjų“ veiklų, kuriama ir išliekamoji vertė. Iš projektinių lėšų klubo nariai įrengė jaukų kiemelį vasaros skaitymams ir kitiems renginiams lauke, išpiešė sienas, įsigijo sėdmaišius, sukonstravo stalą-barą iš palečių. 2023 m. Šakių rajono savivaldybės Jaunimo apdovanojimuose Žvirgždaičių bibliotekos vaikų ir jaunimo klubui įteiktas apdovanojimas ir piniginė premija už įgyvendintas įvairias idėjas siekiant motyvuoti ir užimti jaunimą prasmingomis veiklomis.

Kūrybinės skaitymo veiklos. Siekiant sudominti knygų skaitymu ir plėsti skaitytojų ratą, klubo nariai padeda organizuoti knygų pristatymus vaikams ir jaunimui, atrinkti skaitomiausias

vaikų ir jaunimo knygas parodėlėms, aktyviai dalyvauja skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“. Knygų pristatymai, vykstantys ne tik bibliotekoje, bet ir šalia esančiose erdvėse, dažnai virsta „Knygų degustacijomis“, „Knygų SPA“, „Vasaros skaityklomis-arbatinėmis“ ir pan.

Viktoriną „Iš kokių mes knygų?“ klubo nariai veda persirengę knygų personažais, kurie pasakoja apie save ir uždavinėja klausimus dalyviams. Minėdami Tarptautinę vaikų knygos dieną, jaunieji dalyviai skaito ištraukas iš mėgstamų knygų, vaidina personažus, spėlioja, iš kokių jie knygų, atlieka linksmas užduotis su knygomis, pvz., „pratęsti“ knygos viršelį, surasti ir pasverti storiausią ir mažiausią knygą, greičiausiai rasti knygą, prasidedančią dalyvio vardo pirmąja raide, sudėti trumpą pasakojimą iš knygų pavadinimų.

Siekiant populiarinti vaikų ir jaunimo literatūrą, bibliotekoje organizuojami kiti netradiciniai renginiai. Ypač mėgstamas žaidimas „Knygų ALIAS“, kai reikia atspėti knygos pavadinimą. Kasmet švenčiant vaikų ir jaunimo klubo gimtadienį organizuojama „Naktis bibliotekoje“. Rengiamos literatūrinės šėlionės „Pasaka kitaip“, „Knygų lobio paieška“, „Atspėk, koks knygos personažas esi“, linksmosios estafetės „Rask ir atsakyk“, protmūšis „Knygų „medžiotojai“ ir kt. Nakvynės bibliotekoje metu rengiamas naktinis kino seansas „Geriausios knygos tampa filmais“, bibliodiskoteka, naktiniai įdomiausių ištraukų skaitymai, pašnekesiai apie sudominusias knygas ir kt. Veiklos yra atviros visiems miestelio ir seniūnijos gyventojams.

Bendradarbiavimas su kitais padaliniais. Organizuojami bendri renginiai ir veiklos, dalijamasi gerąja patirtimi su kitų padalinių darbuotojais. Su Kudirkos Naumiesčio padalinio bibliotekininke populiarintas detektyvo žanras: pagal skaitomą ištrauką jaunieji „detektyvo“ pagalbininkai turėjo nupiešti fotorobotą, surasti dingusius prizus ieškodami nuorodų, sprendami šaradas, kryžiažodžius, atlikdami nurodytas užduotis. Su Griškabūdžio bibliotekininke prieš Vėlines surengtas lietuviškų šiuropių ir siaubo pasakų sekimo vakaras. Žvakių šviesoje sekėme šiuropes, vaidinome siaubo pasakas naudojant šešėlių teatrą, žaidėme žaidimus „Pratęsk pasaką“, „Atpasakok kitam“, „Surask vaiduokliuką“ ir kt.

Kultūros paso edukacija. Nuo 2022 m. su kraštiečių lakūnų Liorentų – pirmosios lietuvių moters lakūnės ir parašiutininkės Antaninos Liorentaitės ir jos brolio karo aviacijos pulkininko leitenanto Jono Liorento – indėliu į Lietuvos aviacijos istoriją, jų asmenybėmis ir veikla supažindinami šalies moksleiviai. Edukacinė programa „Lakūnų Liorentų pėdomis“ – tai pažintinis-mokomasis užsiėmimas 1-4 klasių mokiniams su knygos „Vakaro istorijos Lietuvos mergaitėms“ ištraukų skaitymu, lakūnų sodybvietės lankymu, lėktuvėlio rekordininko lankstymu ir net piloto licencija su asmenine nuotrauka! Šiomet ši edukacija buvo pristatoma Vilniaus knygų mugėje.

Integracija

Į bibliotekos veiklas ir minėtus renginius, akcijas įtraukiami ir seniūnijoje gyvenantys nuo karo Ukrainoje pasitraukusių gyventojų vaikai ir jaunimas (10 ukrainiečių). Jie ypač aktyvūs bibliotekos bičiuliai: padeda renginiams gaminti dekoracijas, puošti biblioteką šventėms, ruošia pamokas, piešia, skaito, naudojami kompiuteriais ir, žinoma, dalyvauja renginiuose. Siekiant didesnės integracijos ir konstruktyvaus bendradarbiavimo, buvo suorganizuotas lietuviškų ir ukrainietišκών patiekalų ragaučius, surengti E. Daciūtės ir A. Kiudulaitės knygos „Laimė yra lapė“ ištraukų skaitymai ukrainietišškai ir lietuviškai, bendros veiklos ukrainiečių ir lietuvių vaikams. Pasaulinei knygos dienai paminėti ukrainiečių ir lietuvių vaikai kūrė „knygiukus“, juos iliustravo ir skaitė vieni kitiems. Praėjusiais metais Šakių viešosios bibliotekos Žvirgždaičių padalinys organizavo nemokamas lietuvių kalbos pamokas (per žaidimus, vaidybines situacijas) ukrainiečiams vaikams ir jų mamoms, kuriose dalyvavo 7 ukrainiečiai.

Žvirgždaičių padalinio veiklos pristatomos socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Žvirgždaičių biblioteka“, leidinyje „Liorontų būtasis laikas“, apie padalinio veiklas rašė Šakių rajono laikraštis „Draugas“: <https://www.drg.lt/kultura/23528-jaunieji-zvirgzdaiciu-sviesuliai-susibure-po-bibliotekos-stogu>

Prie paraiškos priedamos nuotraukos (priedas Nr. 1).

Direktorė

Kristina Lebedžinskienė

